

Kommunstyrelsen

Översyn av valgeografi för valdistrikt i Ånge kommun

Förslag till beslut

Kommunförvaltningen föreslår koncern- finansutskottet föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. En sammanslagning av valdistrikt 0203 Alby till valdistrikt 0306 Östavalls-Byberget-Överturingen. Nytt namn valdistrikt 0306 Alby-Östavall-Överturingen.
2. En sammanslagning av valdistrikt 0204 Hallsta till valdistrikt 0205 Borgsjö-Erikslunds valdistrikt. Nytt namn valdistrikt 0205 Borgsjö-Erikslund-Hallsta.
3. Ändra gränserna av valdistrikt 0203 Alby att fastighetsbeteckningarna Ovansjö 1:214, 1:218, 1:225, 1:228, 1:248, 1:274, 1:300, 1:311, 1:323, 1:341, 1:368, 1:389, 1:407, 1:433, 1:434, 1:435, 1:436, 1:437, 1:440, 1:444, 1:454, 1:83, 13:6, 17:4, 18:3, 2:101, 2:115, 2:120, 2:126, 2:128, 2:131, 2:133, 2:135, 2:155, 2:199, 2:21, 2:64, 2:67, 2:75, 28:5, 3:3, 3:4, 3:5, 3:6, 3:7 och 3:8 ingår i valdistrikt 0201 Ånge.
4. Ändra gränserna av valdistrikt 0204 Hallsta att fastighetsbeteckningarna Boltjärn 1:106, 1:72, 1:93, 1:94, 1:95 fastighet Mallberget 1:4, samt fastigheterna Parteboda: 4:235, 4:245, 4:254 och 5:2 ingår i valdistrikt 0201 Ånge.

Ärendet i korthet

Valnämnden föreslår en ändring av Ånge kommuns valgeografi och ändra antalet valdistrikt från nuvarande 9 till 7 valdistrikt. Kommunledningsförvaltningen ställer sig bakom förslaget.

Förvaltningens övervägande

Enligt bestämmelserna i 4 kap. 17 § vallagen ska ett valdistrikt omfatta mellan 1 000 och 2 000 röstberättigade. Om det finns särskilda skäl, får ett valdistrikt omfatta färre än 1 000 eller fler än 2 000 röstberättigade. Ett valdistrikt får omfatta färre än 300 röstberättigade endast om det finns synnerliga skäl, en omfattning på mellan 1000 och 2000 rekommenderas för att medborgarens valhemlighet ska vidhållas. I 17 § anges också att på förslag av kommunfullmäktige ska länsstyrelsen besluta om kommunens indelning i valdistrikt. Kommunen ska se över indelningen året närmast före det år då ordinarie val till riksdagen ska hållas. Om det behövs får länsstyrelsen självmant besluta om indelningen i valdistrikt. Innan länsstyrelsen fattar ett sådant beslut, ska kommunfullmäktige få tillfälle att yttra sig.

Kommunens nuvarande indelning av valdistrikt är gjord år 2010 och demografins utveckling i kommunens olika valdistrikten har förändrats i ett läge där det blir värre antal röstberättigade per distrikt, en sammanslagning av valdistrikt ses som alternativ för att långsiktigt bibehålla en hållbar kontinuitet av valdistrikt över tid. Färre antal invånare per valdistrikt hotar på sikt att hota valhemligheten hos medborgaren när den röstar, men även medborgarens tillit till demokratin.

Antal röstberättigade per valdistrikt 2024-03-01.

I valdistriktet Alby finns det 325 röstberättigade, i Östervall-Byberget-Överturingen finns det 565 röstberättigade. Vid en sammanslagning av bägge valdistrikten skulle antalet röstberättigade uppgå till 890.

I valdistriktet Hallsta finns det 451 röstberättigade, i Borgsjö-Erikslund finns det 620 röstberättigade. Vid en sammanslagning av bägge valdistrikten skulle antalet röstberättigade uppgå till 1071.

Medelvärdet över antalet röstberättigade i övriga valdistrikt i Ånge kommun är 1059.

Det är eftersträvansvärt att antalet röstberättigade är relativt jämnt fördelat mellan kommunens valdistrikt för att kunna ha ett starkt skydd för medborgarens valhemlighet

Ånge kommuns vision

Vi är en plats för alla, med närhet till natur och gemenskap. Här ger näring och engagemang kraft till en levande bygd.

Fokusområde Hållbar vardag

Ärendet har ingen bärighet på hållbar vardag.

Fokusområde Hållbar hälsa

Ärendet har ingen bärighet på hållbar hälsa.

Fokusområde Hållbar gemenskap

För att säkerställa en robust demokratisk process och skydda våra medborgares valhemlighet är det avgörande att varje valdistrikt har en tillräcklig storlek. De nuvarande demografiska förhållandena i vissa av våra valdistrikt innebär att de ligger väsentligt under den rekommenderade miniminivån på 1000 röstberättigade, vilket utgör en risk för både valhemligheten och medborgarnas förtroende för valprocessen. En ojämn fördelning av röstberättigade kan leda till orättvisa och skev representation, vilket kan underminera principen om lika rösträtt. Det är därför av yttersta vikt att vi genomför en översyn och vid behov sammanslagning av valdistrikten för att säkerställa att alla medborgare har lika och rättvisa förutsättningar i vårt demokratiska system. Vi uppmanar samtliga berörda parter att noggrant överväga dessa aspekter vid den kommande översynen av valdistriktsindelningen.

Fokusområde Hållbar kompetens

Dessutom medför en sammanslagning av valdistrikten betydande administrativa fördelar. Genom att minska antalet valdistrikt kan vi effektivisera hanteringen och resursanvändningen, vilket frigör värdefull tid och resurser som istället kan allokeras till de återstående distrikten. Detta leder inte bara till en mer kostnadseffektiv administration utan även till förbättrad service och stöd till medborgarna under valprocessen.

Fokusområde Hållbar natur

Förslaget kan innebära att några medborgare behöver transportera sig längre än tidigare för att nå ett valdistrikt, men förvaltningen ser att det är en avvägning som behöver göras. Erfarenhet visar även att många väljare väljer att kombinera ärenden när de tar sig till en vallokal, så som att handla eller besöka vänner.